VENDIM
Nr. 84, datë 31.5.2019

MBI MIRATIMIN E "KONTRATËS PËR SIGURIMIN E SHËRBIMEVE TË BALANCIMIT(KAPACITETIT REZERVË DHE ENERGJISË BALANCUESE) TË SISTEMIT ELEKTROENERGJETIK PËR PERIUDHËN KOHORE 1.1.2019–31.12.2019" MIDIS OST SHA DHE KESH SHA

Në mbështetje të nenit 16, nenit 20, germa "h", të ligjit nr. 43/2015, "Për sektorin e energjisë elektrike", i ndryshuar; vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 244, datë 30.3.2016, "Për miratimin e kushteve për vendosjen e detyrimit të shërbimit publik, që do të zbatohen ndaj të licencuarve në sektorin e energjisë elektrike, të cilët ushtrojnë aktivitetin e prodhimit, transmetimit, shpërndarjes dhe furnizimit me energji elektrike"; nenit 6, pika 2 dhe 11 të "Rregullave të përkohshme për mekanizmin balancues të energjisë elektrike", miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 193, datë 24.11.2017, dhe nenit 105, të ligjit nr. 44/2015 "Kodi i Procedurave Administrative", si dhe nenit 19 të "Rregullave të organizimit, funksionimit dhe procedurave të ERE-s", miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s, nr. 96, datë 17.6.2016, Bordi i Entit Rregullator të Energjisë (ERE) në mbledhjen e tij të datës 31.5.2018, mbasi shqyrtoi relacionin e drejtorive teknike në lidhje me "Kontratën për sigurimin e shërbimeve të balancimit (kapacitetit rezervë dhe energjisë balancuese) të sistemit elektroenergjetik për periudhën kohore 1.1.2019–31.12.2019 midis OST sh.a. dhe KESH sh.a.",

konstatoi se:

- Me shkresën nr. 65 prot., datë 4.1.2019, shoqëria OST sh.a., ka dërguar në ERE kërkesën për miratimin e kontratës me nr. 6651 prot., datë 31.12.2018 për shoqërinë KESH sh.a. dhe nr. 8859 prot., datë 31.12.2018 për shoqërinë OST sh.a. "Për sigurimin e shërbimeve të balancimit (kapacitetit rezervë dhe energjisë balancuese) të sistemit elektroenergjetik, për periudhën 1.1.2019–31.12.2019", të nënshkruar nga shoqëritë OST sh.a. dhe KESH sh.a.

- Enti Rregullator i Energjisë në bazë të nenit 20 germa "h" të ligjit nr. 43/2015, "Për sektorin e energjisë elektrike", i ndryshuar, miraton kontratat tip ose kushtet e përgjithshme të kontratave për shërbimet e rregulluara, të ofruara nga pjesëmarrësit e tregut, të ngarkuar me detyrimin e shërbimit publik.

- ERE me vendimin nr. 9, datë 24.1.2019 filloi procedurën për miratimin e "Kontratës për sigurimin e shërbimeve të balancimit(kapacitetit rezervë dhe energjisë balancuese) të sistemit elektroenergjetik për periudhën kohore 1.1.2019–31.12.2019" midis OST sh.a. dhe KESH sh.a.

- Enti Rregullator i Energjisë me shkresën nr. 162 prot., datë 15.2.2019, njoftoi vendimin e Bordit me nr. 9, datë 24.1.2019 palëve OST sh.a., "KESH" sh.a., Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë dhe Autoritetit të Konkurrencës, ku në përfundim të afatit 15 ditor asnjë palë nuk shprehu opinion në lidhje me këtë kontratë.

- ERE në datë 20.3.2019 organizoi një seancë dëgjimore, me përfaqësues të palëve kontraktore KESH sh.a. dhe OST sh.a. dhe me anë të shkresës nr. 15/1 prot., datë 6.3.2019 kërkoi prej palëve kontraktore të depozitojnë paraprakisht në ERE, informacion shpjegues në lidhje me çështjet, të cilat do të ishin objekt i diskutimit të kësaj seance si më poshtë:

- Sqarimet e palëve lidhje me procedurën që është ndjekur për arritjen e çmimit të dakordësuar;
- Kostot e shërbimeve të ofruara objekt i kësaj kontrate;
- Si do të aplikohet ky çmim i analizuar;
- Çmimi i dakordësuar reflekton apo jo parashikimet e Rregullave për shërbimin e balancimit.

Shoqëria KESH sh.a. nëpërmjet shkresës me nr. 6651/1 prot., datë 13.3.2019, protokolluar në ERE me nr. 15/2, datë 15.3.2019, shprehet se kontrata e nënshkruar ndërmjet KESH sh.a. dhe "OST" sh.a. për sigurimin e shërbimit të balancimit për vitin 2019, ka në përmbajtje të njëjtat

parashikime me kontratën e zbatuar për vitin 2018. KESH sh.a. sqaron se kontrata e nënshkruar nga palët, është në përmbushje të detyrimit që buron nga neni 6, pika 2 e "Rregullave të Përkohshme për Mekanizmin Balancues të Energjisë Elektrike", miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 193, datë 24.11.2017 dhe çmimi i propozuar për shërbimin e balancimit (çmimi për kapacitet rezervë) merr në konsideratë elementët si më poshtë:

- Çmimet e ofrimit të shërbimit të balancimit në rajon ("FRR +/-" dhe "RR");
- Faktin që ky shërbim ofrohet në kushtet e detyrimit për shërbim publik;
- Ecuria e zbatimit të rregullave të balancimit deri më datë 31.12.2018.
- KESH sh.a. sqaron se çmimet e ofrimit të shërbimit të balancimit në rajon të cilat janë reflektuar dhe nga "OST" sh.a. gjatë aplikimit për tarifën e shërbimit të transmetimit për vitin 2018 janë përkatësisht 2.4 Euro/MW për rezervën sekondare (FRR+/-), dhe 5 euro/MW për rezervën terciale (RR), ndërsa çmimi i negociuar dhe dakordësuar ndërmjet palëve është me një diferencë të konsiderueshme, përkatësisht 2 euro/MW për rezervën sekondare (FRR+/-), dhe 2.9 euro/MW për rezervën terciale (RR). Nëse OST sh.a. do të siguronte këtë shërbim në tregun e parregulluar bazuar në çmimet e referencës sipas rajonit, shpenzimet e saj për rezervimin e kapacitetit rregullues do të rezultonin të ishin më shumë se dyfishi i shpenzimeve aktuale.
- Në përfundim KESH sh.a. shprehet se, megjithëse synohet të jepen sinjale nxitëse për hapjen e tregut të balancimit nëpërmjet kualifikimit të pjesëmarrësve të tjerë si ofrues të shërbimeve ndihmëse, përsëri çmimi i dakordësuar nuk reflekton kostot reale të aktivitetit të KESH sh.a., i cili është projektuar në vetvete si një detyrim për shërbim publik dhe që implikon të ardhura të munguara nga ofrimi i shërbimeve ndihmëse (detyrime që rrjedhin nga kontratat për sigurimin e shërbimit të balancimit për periudhën deri më 31.12.2018).
- Në vijim të kësaj korrespondence, pavarësisht konfirmimit nga ana e KESH sh.a. për pjesëmarrjen në seancën dëgjimore, në këtë seancë morri pjesë vetëm shoqëria OST sh.a., e cila dha shpjegime, si dhe kërkoi ndërhyrjen në kontratë në nenin 6 që lidhet me mos sigurimin e shërbimeve të balancimit dhe nenin 11 që lidhet me matjen dhe faturimin e shërbimit të balancimit. Nga ana e ERE-s u la detyrë që brenda një kohe sa më të shkurtër palët kontraktore të diskutonin dhe të përcillnin të dakordësuara propozimet konkrete apo ndryshimet në këto dy nene.
- Në përfundim të seancës dëgjimore, ERE nëpërmjet shkresës me nr. 15/3 prot., datë 29.3.2019, i është drejtuar palëve kontraktore, ku ka kërkuar që këto palë të shprehin qëndrimin e tyre përfundimtar në lidhje me "Kontratën për sigurimin e shërbimeve të balancimit (kapacitetit rezervë dhe energjisë balancuese) të sistemit elektroenergjetik për periudhën kohore 1 janar 2019–31 dhjetor 2019" ndërmjet OST sh.a. dhe KESH sh.a.".
- Në përgjigje të kërkesës për shprehje të qëndrimit përfundimtar në lidhje me "Kontratën për sigurimin e shërbimeve të balancimit (kapacitetit rezervë dhe energjisë balancuese) të sistemit elektroenergjetik për periudhën kohore 1 janar 2019–31 dhjetor 2019" ndërmjet OST sh.a. dhe KESH sh.a.", është shprehur shoqëria KESH sh.a. nëpërmjet shkresës me nr. 1626/1 prot., datë 5.4.2019, ku konfirmon qëndrimin për miratimin e kësaj kontrate, siç është nënshkruar prej palëve.
- Shoqëria OST sh.a. nëpërmjet postës elektronike të datës 5.4.2019, ka bërë me dije se, i qëndron sqarimeve dhe kërkesave të mbajtura në seancën dëgjimore të zhvilluar më datë 20.3.2019.
- ERE në vijim nëpërmjet shkresë me nr. 15/6 prot., datë 16.4.2019, ka rikërkuar nga ana e shoqërisë OST sh.a. sqarimin përfundimtar të qëndrimit të tyre në lidhje me "Kontratën për sigurimin e shërbimeve të balancimit (kapacitetit rezervë dhe energjisë balancuese) të sistemit elektroenergjetik për periudhën kohore 1 janar 2019–31 dhjetor 2019" ndërmjet OST sh.a. dhe KESH sh.a.", duke i dërguar edhe një kopje të procesverbalit të kësaj seance OST-së, si dhe për dijeni KESH sh.a., për të evidentuar edhe një here mungesën e një propozimi në lidhje me ndryshime në këtë kontrate.
- OST sh.a. me shkresën nr. 65/4 prot., datë 2.5.2019, shprehet se i qëndron mendimit të shprehur në seancën dëgjimore të zhvilluar më datë 20.3.2019, por gjithashtu thekson se, nuk kanë patur asnjë reagim nga shoqëria KESH sh.a., megjithëse kjo e fundit është në dijeni të pretendimeve

të ngritura nga ana e saj. ERE nuk është bërë me dije nëse ka pasur korrespondenca zyrtare apo diskutime dhe negociata mes palëve.

Në konkluzion të sa më sipër konstatojmë se:

- Kontrata për sigurimin e shërbimeve të balancimit (kapacitetit rezervë dhe energjisë balancuese) të sistemit elektroenergjetik për periudhën kohore 1 janar 2019–31 dhjetor 2019" ndërmjet OST sh.a. dhe KESH sh.a.", është përcjellë në ERE e nënshkruar nga të dyja shoqëritë KESH sh.a. dhe OST sh.a.. Kjo kontratë është e njëjtë në formë dhe përmbajtje me atë të miratuar nga ERE me vendimin e Bordit nr. 184, datë 20.8.2018.

- Nuk rezulton provë e dokumentuar që Shoqëria OST sh.a., të ketë negociuar me palën tjetër kontraktore KESH sh.a., si dhe të kenë dakortësuar apo sjellë në ERE propozim për miratim të një kontrate të ndryshme nga ajo për të cilën është filluar procedura me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 19, datë 18.2.2019.

- Çmimet e përcaktuara në këtë kontratë, të cilat janë reflektuar dhe në aplikimin për përcaktimin e tarifës së transmetimit të energjisë elektrike për vitin 2019, mbështeten në nenin 11, pika 1, 2, 3 dhe 6 të Rregullave të Përkohshme për Mekanizmin Balancues të Energjisë Elektrike miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 193, datë 24.11.2017, ku përcaktohet se:

1. Në mungesë të ofertave të balancimit komercialisht të nxitur, nga ofrues të shërbimeve të balancimit, për këto rregulla transitore një indeks tregu referent do të zbatohet si bazë për llogaritjen e çmimeve të disbalancës dhe të shërbimeve të balancimit.

2. Indeksi referent, i referuar në paragrafin 1 më lart, që do të shërbej si bazë për llogaritjen e çmimeve është çmimi orar i vendosur në tregun e një dite para të Hungarisë, HUPX. Ky është HUPX DAM në EUR/MWh dhe publikohet mbi baza ditore për ditën e ardhshme të livrimit në faqen e web-it HUPX (www.hupx.hu).

3. Atëherë kur çmimi referent nuk është i disponueshëm për shkak të dështimit në mekanizmin e ankandit të një dite përpara, OST-ja mund të përdorë një çmim tjetër referent për ditët-orët kur këto çmime mungojnë. Çmimi referent që OST-ja do të përdorë në këto rrethana është ai i vendosur në tregun e një dite përpara të tregut të Serbisë, SEEPEX. Ky është çmim i një dite para, në EUR/MWh dhe publikohet mbi baza ditore për ditën e ardhshme të livrimit, në faqen e web-it SEEPEX (www.seepex-spot.rs).

6. Pavarësisht Çmimet e vendosura sipas këtyre rregullave mund të mos reflektojnë vlerën e tregut në kohën reale të energjisë elektrike të Shqipërisë, prandaj përdorimi i tyre, për llogari të kontratave të ekzekutuara bilateralisht, ato fizike ose financiare, do të jenë në diskrecionin e pjesëmarrësve të tregut.

- Në përfundim, në vendimin e Bordit të ERE-s nr. 266, datë 21.12.2018 "Mbi përcaktimin e tarifës së shërbimit të transmetimit të energjisë elektrike nga shoqëria "OST" sh.a. për vitin 2019", shpenzimet për shërbimet ndihmëse u njohën në vlerën 186 milion Lekë, vlerë e njëjtë kjo me realizimin e këtij shpenzimi gjatë vitit 2018, ku çmimet e aplikuara midis palëve janë të njëjta me ato të reflektuara në "Kontratën për sigurimin e shërbimeve të balancimit (kapacitetit rezervë dhe energjisë balancuese) të sistemit elektroenergjetik për periudhën kohore 1 janar 2019–31 dhjetor 2019" ndërmjet OST sh.a. dhe KESH sh.a..".

- Palët e kësaj kontrate janë subjekte juridike të legjitimuara për nënshkrimin e kontratës "Për sigurimin e shërbimeve të balancimit(kapacitetit rezervë dhe energjisë balancuese) të sistemit elektroenergjetik për periudhën kohore 1.1.2019–31.12.2019" midis OST sh.a. dhe KESH sh.a.", duke pasur parasysh që licenca e shoqërisë OST sh.a., në aktivitetin e transmetimit të energjisë elektrike është rinovuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 134, datë 6.9.2017 dhe licenca e shoqërisë KESH sh.a. në aktivitetin e prodhimit të energjisë elektrike është rinovuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 99, datë 17.6.2016.

- Dispozitat e parashikuara në nenin 9 të kësaj kontrate janë objekt negocimi mes palëve e përcaktohen duke u mbështetur në nenin 11 të Rregullave të përkohshme të mekanizmit balancues, por nuk janë objekt miratimi nga ERE.

Për gjithë sa më sipër, Bordi i ERE-s

VENDOSI:

1. Miratimin e "Kontratës për sigurimin e shërbimeve të balancimit (kapacitetit rezervë dhe energjisë balancuese) të sistemit elektroenergjetik për periudhën kohore 1 janar 2019–31 dhjetor 2019" ndërmjet OST sh.a. dhe KESH sh.a.."(bashkëlidhur)

2. Neni 9 i kësaj kontratë ndryshon si më poshtë:

a) Çmimi i negociuar mes palëve për sigurimin e kapacitetit të Rezervës së Restaurimit të frekuences në drejtim ngritje/ulje është 270 lekë/MW /h;

b) Çmimi për sigurimin e kapacitetit të Rezervës Zëvendësuese (RR) i negociuar mes palëve është 400 leke/MW /h;

c) Çmimet janë subjekt i negocimit dhe vullnetit respektiv të KESH sh.a. dhe OST sh.a.;

d) Çmimi i ofrimit të energjisë balancuese është ai i kalkuluar mbi bazën e mekanizmit të përcaktuar në nenin 11 të "Rregullave të Përkohshme për Mekanizmin Balancues të Energjisë Elektrike", miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 193, datë 24.11.2017.

3. Drejtoria Juridike dhe e Mbrojtjes së Konsumatorit të njoftojë shoqëritë KESH sh.a. dhe OST sh.a., Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, Autoritetin e Konkurrencës, për vendimin e Bordit të ERE-s.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe i shtrin efektet nga data 1.1.2019–31 dhjetor 2019..

Për këtë vendim mund të kërkohet rishikim brenda 7 ditëve kalendarike si dhe mund të bëhet ankim në Gjykatën Administrative Tiranë, brenda 30 ditëve kalendarike nga dita e publikimit në Fletoren Zyrtare.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR
Petrit Ahmeti

KONTRATË
PËR SIGURIMIN E SHËRBIMIT TË BALANCIMIT (KAPACITETIT REZERVË DHE ENERGJISË BALANCUESE) NDËRMJET KORPORATËS ELEKTROENERGJETIKE SHQIPTARE (MË POSHTË REFERUAR SI KESH SHA)

Adresa: rruga "Viktor Eftimiu", blloku "Vasil Shanto", Tiranë
dhe
OPERATORIT TË SISTEMIT TË TRANSMETIMIT sh.a.
(më poshtë referuar si "OST" sh.a.)
Adresa: Autostrada Tiranë–Durrës, km. 9, Yrshek, Kashar, Tiranë

KESH sh.a. dhe OST sh.a. më poshtë referuar si "Palët"
Tiranë, _____2018

Baza ligjore

Baza ligjore për hartimin dhe nënshkrimin e kësaj kontrate është:

a) Ligji nr. 43/2015, datë 30.4.2015 "Për sektorin e energjisë elektrike" i ndryshuar;

b) Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 244, datë 30.3.2015 "Për Miratimin e kushteve për vendosjen e detyrimit të shërbimit publik, që do të zbatohen ndaj të licencuarve në sektorin e energjisë elektrike, të cilët ushtrojnë aktivitetin e prodhimit, transmetimit, shpërndarjes dhe furnizimit me energji elektrike", i ndryshuar;

c) Vendimi i Bordit të ERE-s nr. 139, datë 25.8.2016 "Mbi rregullat e përkohshme të tregut të energjisë elektrike" i ndryshuar;

d) Vendimi i Bordit të ERE-s nr. 193, datë 24.11.2017 "Mbi miratimin e Rregullave të përkohshme për mekanizmin balancues të energjisë elektrike";

e) Vendimi i Bordit të ERE-s nr. 186, datë 10.11.2017 "Mbi miratimin e Kodit të Transmetimit";

f) Vendimet nr. 23, datë 25.3.2009 dhe nr. 34, datë 13.5.2014, me të cilat Enti Rregullator i Energjisë (ERE), ka vendosur rinovimin përkatësisht të licencave për prodhimin dhe tregtimin e energjisë elektrike, për KESH sh.a. (ndryshuar me vendimin nr. 97, datë 17.6.2016, "Mbi miratimin e licencës së tregtimit të energjisë elektrike" dhe vendimin nr. 99, datë 17.6.2016, "Mbi miratimin e licencës së prodhimit të energjisë elektrike)"

g) Vendimi i Bordit të ERE-s nr. 43, datë 15.3.2017, "Mbi miratimin përfundimtar të certifikimit të Operatorit të Sistemit të Transmetimit të Energjisë Elektrike OST sh.a.";

h) Vendimi i Bordit të ERE-s nr. 134, datë 6.9.2017 "Mbi licencimin e Shoqërisë Operatori i Sistemit të Transmetimit OST sh.a., në aktivitetin e Operimit të Sistemit të Transmetimit të Energjisë Elektrike".

Palët bien dakord si më poshtë:

Neni 1
Përkufizime

Përveç rasteve të përcaktuara ndryshe në këtë kontratë ose kur konteksti e kërkon ndryshe, të gjithë termat e mëposhtëm do të kenë kuptimin e përcaktuar në këto përkufizime:

"Kontratë" do të thotë kjo kontratë dhe të gjitha ndryshimet që mund t'i bëhen kësaj kontrate së bashku me anekset dhe çdo dokumentacioni bashkëlidhur.

"Data e fillimit" do të thotë dita nga e cila kontrata fillon të bëhet efektive.

"Muaji" do të thotë muaji kalendarik.

"Viti" do të thotë viti kalendarik.

"Korporata Elektroenergjitike Shqiptare" sh.a. ose "KESH" është personi juridik i licencuar nga ERE për prodhimin dhe tregtimin e energjisë elektrike.

"Operatori i Sistemit të Transmetimit" sh.a. ose "OST" është personi juridik, përgjegjës për operimin, mirëmbajtjen dhe zhvillimin e rrjetit të Sistemit të Transmetimit, duke përfshirë interkoneksionet me sistemet e tjera ndërkufitare, për të siguruar aftësinë afatgjatë të sistemit për plotësimin e kërkesave të arsyeshme për transmetimin e energjisë elektrike.

"Enti Rregullator i Energjisë" ose "ERE", është autoriteti rregullator i sektorit të energjisë elektrike dhe gazit natyror, i cili funksionon në përputhje me ligjin për sektorin e energjisë dhe ligjin për sektorin e gazit.

"Sistem i Transmetimit" është sistemi i përdorur për transmetimin e energjisë elektrike në tension të lartë dhe shumë të lartë, i lidhur në paralel me sistemet e vendeve të tjera, që përfshin midis të tjerave linjat, strukturat mbështetëse, pajisjet transformuese dhe kyçëse/shkyçëse për lëvrimin e energjisë elektrike te klientët ose në rrjetin e shpërndarjes, pa përfshirë furnizimin.

"Sistemi i energjisë elektrike" është një Sistem i ndërlidhur, i përbërë nga Centralet Elektrike, linjat elektrike, nënstacionet dhe pajisjet e Transmetimit dhe Shpërndarjes me qëllim transmetimin apo shpërndarjen e energjisë elektrike te klientët.

"Pjesëmarrës i tregut të energjisë elektrike" është një person juridik, i regjistruar si pjesëtar i tregut të energjisë elektrike, që përfshin prodhuesit, tregtarët, furnizuesit, klientët, Operatori i Sistemit të Transmetimit, Operatori i Sistemit të Shpërndarjes, sistemet e mbyllura të shpërndarjes dhe operatori i tregut. Operatori i Sistemit të Transmetimit dhe Operatori i Sistemit të Shpërndarjes janë pjesëmarrës të tregut të energjisë elektrike vetëm për qëllim të sigurimit të energjisë elektrike të nevojshme për mbulimin e humbjeve në rrjet, balancimin dhe shërbimet ndihmëse.

"Rezerva e mbajtjes së frekuencës (FCR)" është ajo rezervë që në rast të devijimit të frekuencës nga vlerat e lejuara, aktivizohet automatikisht dhe plotësisht brenda 30 sec, duke vazhduar të jetë efektive për rreth 15 min, nëpërmjet kontrollit automatik RASH (Rregullatori Automatik i Shpejtësisë) të çdo agregati që mbahet vazhdimisht në punë.

"Rezerva e restaurimit të frekuencës (FRR)" është rezerva e rivendosjes së frekuencës.

"Rezerva zëvendësuese (RR)" është rezerva e rregullimit terciar e cila aktivizohet manualisht sipas kërkesës së Operatorit të Transmetimit, në rast se vihet re aktivizim i vazhdueshëm i rezervës FRR deri në limitet e paracaktuara. Qëllimi kryesor i rezervës terciare është të çlirojë rezervën FRR dhe ta kthejë në gatishmëri për aktivizimin e radhës, si dhe të përdoret si rezervë suplementare për rezervën FRR kur shfaqet një incident në sistemin elektroenergjetik. Koha e aktivizimit të rezervës RR është 15 min nga kërkesa e bërë nga operatori i QDK.

"Kapacitet rezervë në ngritje/ulje" është kapaciteti rezervë FRR dhe RR.

"Rregullat e përkohshme të mekanizmit balancues" Rregullat e përkohshme për mekanizmin balancues (Rregullat për Mekanizmin Balancues) miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 193, datë 24.11.2017 mbi miratimin e "Rregullave të përkohshme për mekanizmin balancues të energjisë elektrike".

"Mekanizmi Balancues i Energjisë Elektrike" një mekanizëm i operuar nga OST në përputhje me "Rregullat e përkohshme për mekanizmin balancues të energjisë elektrike".

"Shërbime Ndihmëse" janë shërbimet e nevojshme për operimin e qëndrueshëm të sistemit të transmetimit ose shpërndarjes.

"Shërbimi i Balancimit" është sigurimi i kapacitetit rezervë të kontraktuar dhe/ose energjia balancuese e përdorur nga Operatori i Sistemit të Transmetimit për të kryer balancimin.

"Ofruesi i shërbimit të balancimit" është një pjesëmarrësi tregut të energjisë elektrike që siguron shërbimet e balancimit për Operatorin e Sistemit të transmetimit, në bazë të një kontrate për pjesëmarrje në tregun e balancimit, në përputhje me rregullat e balancimit të sistemit elektrik.

"Siguruesi i shërbimeve të balancimit" është një pjesëmarrës i tregut të energjisë elektrike, i cili siguron shërbimet e balancimit për Operatorin e Sistemit të Transmetimit, bazuar në kontratën për pjesëmarrjen në tregun e balancimit, sipas rregullave të balancimit të sistemit të energjisë elektrike.

"Përfaqësues i Autorizuar" është person i ngarkuar zyrtarisht nga përfaqësuesi ligjor i shoqërive OST sh.a. dhe KESH sh.a. për të garantuar zbatimin e kësaj kontrate.

"Urdhër Operativ" është urdhër që jepet nga Qendra Dispeçer e OST-së në përputhje me këtë kontratë dhe i detyrueshëm për tu zbatuar nga Qendra Dispeçer e KESH-it. Këto urdhra jepen nëpërmjet telefonit të dedikuar me regjistrim, fonogrameve, faksit dhe mesazheve kompjuterike prej instalimeve SCADA të Sistemit Elektroenergjetik.

"Veprim Operativ" është veprimi që ndërmerret nga Qendra Dispeçer e KESH-it për zbatimin e urdhrit operativ të lëshuar nga Qendra Dispeçer e OST-së në përputhje me këtë kontratë.

Neni 2
Objekti i kontratës

Objekt i kësaj kontrate është ofrimi (shitja) nga ana e KESH-it dhe sigurimi (blerja) nga ana e OST-së e shërbimit të balancimit (kapacitet dhe energji balancuese) që do të përdoret për balancimin e sistemit elektroenergjitik sipas kushteve të përcaktuara në këtë kontratë.

Neni 3
Detyrimet e KESH sh.a.

3.1 KESH merr përsipër të sigurojë shërbimin e balancimit për OST, në sasinë dhe kohën e kërkuar nga OST dhe të konfirmuar nga KESH sh.a. sipas kushteve të përcaktuara në këtë kontratë.

3.2 KESH merr përsipër të vendosë në dispozicion kapacitetet rezervë në ngritje/ulje, në masën e kërkuar në avancë nga OST, të cilat aktivizohen vetëm me kërkesë të OST dhe për qëllim të balancimit të sistemit elektroenergjitik shqiptar.

3.3 Kjo kontratë për sigurimin e shërbimeve të balancimit për sa konfirmohet nga KESH në avancë ka prioritet ndaj të gjitha marrëdhënieve të tjera tregtare të KESH.

Neni 4

Shërbimet Ndihmëse që Sigurojnë Gjenerimin/Absorbimin e Fuqisë reaktive, Mbajtjen e Niveleve të Tensionit

4.1 KESH-i, nëpërmjet Qendrës Dispeçer, merr përsipër të sigurojë që gjenerimi/absorbimi i fuqisë reaktive, do të garantohet nga njësitë gjeneruese sipas kërkesës së paraqitur nga Qendra Dispeçere OST sh.a., kërkesë kjo në përputhje me kushtet e lidhjes me Rrjetin e Transmetimit.

4.2 Në bazë të studimeve mbi shpërndarjen e fluksit dhe nivelet e tensionit dhe brenda shërbimit të kontraktuar, Qendra Dispeçer e OST-së udhëzon Qendrën Dispeçer të KESH-it të mbajnë nivele tensioni të specifikuara në pikat e lidhjes së tyre me Sistemin e Transmetimit.

4.3 Kërkesat minimale për njësitë gjeneruese të KESH-it që do të marrin pjesë në sigurimin e shërbimit të balancimit parashikohen në aneksin 2.

Neni 5

Mundësia për ristartim

5.1 KESH-i merr përsipër të mbajë grupe diesel në të tre centralet e saj, për të mundësuar ristartimet e tyre në mungesë të tensionit në pikën e lidhjes me rrjetin e transmetimit.

5.2 KESH-i duhet të garantojë që grupet diesel në secilin prej centraleve, duhet të jenë në kushte të mira dhe në gatishmëri në çdo kohë, në mënyrë që agregatet të startohen pa prezencë tensioni nga Sistemi i Transmetimit.

Neni 6

Mossigurimi i shërbimeve të balancimit

6.1 Energjia e devijuar përkundrejt interkoneksionin në drejtim ulje/ngritje nga palët përgjegjëse për balancimin, për efekt të zbatimit të mekanizmit të përkohshëm të balancimit do të llogaritet si shërbim balancimi i ofruar nga KESH-i.

6.2 Kompensimi i devijimeve nga programi i shkëmbimit, i lëvrimit të energjisë në rrjetin interkonektiv ose i tërheqjes së energjisë nga rrjeti interkonektiv, jashtë programit të shkëmbimit, bëhet nëpërmjet programeve të kompensimit, që llogariten nga Qendra Koordinative e Rajonit, me bazë javore, dhe janë të detyrueshme për t'u zbatuar nga çdo zonë kontrolli (OST), për t'u lëvruar/tërhequr nga rrjeti interkonektiv, sipas tarifave (blloqe orare) të ENTSO-E.

6.3 OST sh.a. pas marrjes së njoftimit, do t'i bëjë me dije/dërgojë KESH sh.a. programin e kompensimit të devijimeve nga programi i shkëmbimit, i lëvrimit të energjisë elektrike të llogaritur nga Qendra Koordinative e Rajonit sipas tarifave (blloqe orare) të ENTSO-E.

6.4. KESH-i është përgjegjëse për mbulimin e programeve të kompensimit të OST-së me interkoneksionin pa kosto shtesë.

Neni 7

Detyrimet e OST-së

7.1 OST-ja do të dërgojë në KESH kërkesën (skedulin) mujore me treguesit për kapacitetin rezervë në ngritje/ulje të kërkuar jo më vonë se 10 ditë përpara fillimit të muajit për muajin pasardhës.

7.2 KESH-i, referuar kërkesës (skedulit) mujore të dërguar nga OST-ja për muajin pasardhës, jo më vonë se 8 ditë përpara fillimit të muajit do t'i dërgojë OST-së konfirmimin mbi mundësinë e sigurimit të kapacitetit rezervë në ngritje/ulje të kërkuar nga OST-ja për muajin pasardhës.

7.3 OST-ja, bazuar në konfirmimin e bërë nga KESH-i për muajin pasardhës, jo më vonë se ora 12:00 e ditës së premte të çdo jave, do t'i dërgojë KESH-it kërkesën (skedulin) javor me treguesit indikativ të kapacitetit rezervë në ngritje/ulje të kërkuar për javën pasardhëse. KESH-i, referuar kërkesës së OST-së për javën pasardhëse, jo më vonë se ora 14:00 e së njëjtës ditë, do t'i dërgojë OST-së konfirmimin mbi mundësinë e sigurimit të kapacitetit rezervë të kërkuar nga OST-ja për javën pasardhëse.

7.4 Kërkesa (skeduli) i dërguar nga OST-ja do të përmbajë, treguesit e kapacitetit të rregullimit në ngritje/ulje në MW me bazë orare për ditën e mesatarizuar të javës pasardhëse. Ky skedulim është i vlefshëm për të gjitha ditët e javës pasardhëse.

Neni 8

Kontrolli, monitorimi dhe testimi

Aktivitetet e kontrollit monitorimit dhe testimit për njësitë gjeneruese, që do të marrin pjesë në sigurimin e shërbimeve ndihmese dhe monitorimi i kapacitetit rezervë do të bëhet nëpërmjet sistemit SCADA që administrohet vetëm nga OST-ja.

Neni 9

Çmimi për sigurimin e shërbimit të balancimit (kapacitet dhe/ose energji balancuese)

9.1 Çmimi për sigurimin e kapacitetit të Rezervës së Restaurimit të frekuencës në drejtim ngritje/ulje është 270 lekë/MW/h.

9.2 Çmimi për sigurimin e kapacitetit të Rezervës Zëvendësuese (RR) është 400 lekë/MW/h.

9.3 Çmimi i ofrimit të energjisë balancuese është ai i miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 193, datë 24.11.2017, mbi miratimin e "Rregullave të përkohshme për mekanizmin balancues të energjisë elektrike".

Neni 10

Matja dhe faturimi i shërbimit të balancimit (kapacitet rezervë)

10.1 KESH-i, bazuar në të dhënat për kapacitetin e kërkuar nga OST-ja dhe të siguruar KESH-in (nominuar) për secilën javë të muajit objekt faturimi, brenda ditës së 2 (dytë) të punës së çdo muaji, për muajin paraardhës të sigurimit të shërbimit të balancimit (kapacitetit rezervë), do t'i dërgojë OST faturën paraprake e cila do të përmbajë shumën e kapaciteteve orare të mesatarizuara për 24 orë (ditore) të kërkuar dhe konfirmuar nga palët respektivisht për kapacitetin rezervë në ngritje/ulje për muajin përkatës, çmimin respektiv të kapacitetit rezervë në ngritje/ulje siç parashikohet në nenin 9 dhe vlerën totale të shërbimit të siguruar nga KESH-i për periudhën në fjalë.

10.2 KESH-i, brenda ditës së 8 (tetë) të punës të çdo muaji, për muajin paraardhës, do të përgatisë dhe dërgojë në OST faturën tatimore për shërbimin e balancimit (kapacitetit rezervë në ngritje/ulje) të siguruar për OST-në për periudhën objekt faturimi.

10.3 Kursi i këmbimit për konvertimin e euro (EUR) në lek shqiptar (ALL), do jetë ai i datës së lëshimit të faturës tatimore sipas kursit të publikuar nga Banka e Shqipërisë në www.bankofalbania.org.

Neni 11

Matja dhe faturimi i shërbimit të balancimit (energjisë balancuese)

11.1 Energjia balancuese e aktivizuar si shërbim balancues paraqet shumën e energjisë aktivizuar nga të gjitha njësitë balancuese të grupit përgjegjës për balancim. Energjia balancuese e aktivizuar përcaktohet duke u bazuar në kërkesën për aktivizim nga OST-ja dhe/ose nevojën për balancim të sistemit dhe si e tillë konsiderohet ndryshim në skedulën e palës përgjegjëse për balancim.

11.2 Llogaritja dhe faturimi i shërbimit të balancimit (energjisë balancuese) bëhet në bazë të matjes së energjisë orare nga qendra e menaxhimit të energjisë në OST, për çdo agregat/central dhe në total për centralet e KESH-it, dhe krahasohet me nominimin me bazë orare të deklaruar nga KESH-i.

11.3 Diferenca ndërmjet matjes së energjisë dhe nominimit, për çdo ore, do të konsiderohet si energji balancuese nëse justifikohet me kërkesën e bërë nga OST-ja për ngritje/ulje të gjenerimit në mënyrë automatike dhe manuale dhe/ose rezulton se ka shërbyer për balancimin e sistemit në kushtet kur KESH sh.a. është ofrues i vetëm i shërbimit të balancimit dhe mbulon programet e kompensimit me interkoneksionin.

11.4 OST-ja, brenda ditës së 5 (pestë) të punës të muajit pasardhës të ofrimit të shërbimit të balancimit, do t'i dërgojë KESH sh.a. të dhënat e detajuara mbi shërbimin e balancimit (energjinë balancuese) të ofruar nga KESH-i. Bazuar në të dhënat që rakordohen ndërmjet OST-së dhe KESH-it brenda ditës së 7 (shtatë), palët brenda ditës së 8 (tetë) lëshojnë faturat përkatëse të shërbimit të balancimit (energjisë balancuese) nga ku OST-ja faturën për shërbimet ndihmëse (energjinë balancuese) në ulje dhe KESH sh.a. për shërbimet ndihmëse (energjinë balancuese) në ngritje.

11.5 Kursi i këmbimit për konvertimin e euro (EUR) në lek shqiptar (ALL), do jete ai i datës së lëshimit të faturës tatimore sipas kursit të publikuar nga Banka e Shqipërisë në www.bankofalbania.org.

Neni 12

Pagesa e Shërbimit të balancimit (kapacitet rezervë dhe energji balancuese)

12.1 Sipas rastit, palët do të kryejnë pagesat kundrejt vlerave të faturave mujore përkatëse për shërbimin e balancimit brenda ditës së 30 të muajit kalendarik në të cilën është lëshuar secila prej faturave.

12.2 Vonesa në kryerjen e pagesës: Nëse palët dështojnë të kryejnë pagesat brenda afatit të përcaktuar në këtë kontratë, shpërblimi për dëmet e shkaktuara si rezultat i vonesës, do të jetë ai i parashikuar në ligjin nr. 48/2014 "Për pagesat e vonuara në detyrimet kontraktore tregtare", i ndryshuar.

Neni 13

Mosperformanca për shkak të Forcës Madhore

13.1 Përveç se kur specifikohet ndryshe në këtë kontratë, "Forca Madhore" për qëllimet e kësaj kontrate do të thotë një ngjarje jashtë kontrollit të arsyeshëm të një pale që e pengon atë palë të realizojë disa ose të gjitha detyrimet e kësaj kontrate. Ngjarjet e forcës madhore do të përfshijnë pa kufizim:

a) një ngjarje ose një akt natyror ose shoqëror që ndodh në vend, si tërmetet, ciklonet, rrufetë, përmbytjet, shpërthimet vullkanike, zjarret, lufta, konfliktet e armatosura, kryengritjet, aktet terroriste, të cilat pengojnë secilën palë të përmbushë detyrimet e saj sipas kësaj kontrate, si dhe akte ose ngjarje të tjera, të cilat janë jashtë kontrollit të mundshëm të një pale dhe nuk ndodhin për faj të saj dhe që pala nuk është në gjendje t'i eliminojë ato, edhe pse ka ushtruar siç duhet aftësitë,

përpjekjet dhe kujdesin e saj, si dhe rastet e parashikuara nga neni 90 i ligjit nr. 43/2015, datë 30.4.2015 "Për sektorin e energjisë elektrike".

13.2 Nëse një palë pengohet plotësisht ose pjesërisht për shkak të Forcës madhore, në kryerjen e detyrimeve të saj për lëvrim dhe pranim sipas kësaj kontrate dhe kjo palë respekton kërkesat e pikës 13.3 të këtij neni, do të konsiderohet se nuk ka ndodhur asnjë shkelje ose mospagim nga ana e Palës Pretenduese dhe ajo do të çlirohet nga këto detyrime për atë periudhe kohore që kjo Forcë Madhore e pengon performancën e saj. Asnjë detyrim për të paguar dëmet (Zhdëmtimet për Paaftësinë për Lëvrim dhe Pranim) nuk do t'i kërkohet dhe merret Palës lidhur me sasitë e palëvruara respektivisht të pa marra si rezultat i Forcës Madhore.

13.3 Sa më shpejt që të jetë e mundur, pasi konstaton Forcën Madhore Pala që kërkon përjashtim nga detyrimet e veta, do të njoftojë Palën tjetër për ngjarjen e Forcës Madhore dhe, për aq sa është e mundur do t'i sigurojë një vlerësim jodetyrues mbi zgjatjen dhe kohëzgjatjen e pritshme të paaftësisë së saj performuese. Pala Pretenduese do të përdorë gjithë përpjekjet ekonomikisht të favorshme dhe të ligjshme për të lehtësuar efektet e Forcës Madhore dhe gjatë vazhdimit të Forcës Madhore, do t'i sigurojë Palës tjetër të dhëna të përditësuara, mbi zgjatjen dhe kohëzgjatjen e pritshme të paaftësisë performuese.

Neni 14
Zgjidhje e mosmarrëveshjeve dhe ligjet e zbatueshme

14.1 Për çdo gjë të pashprehur në këtë kontratë, palët do t'i referohen dispozitave të legjislacionit që rregullojnë sektorin e energjisë elektrike.

14.2 Kjo kontratë do të zbatohet në përputhje me të gjitha aktet normative me fuqi juridike në territorin e Republikës së Shqipërisë.

14.3 Në rast të lindjeve të mosmarrëveshjeve gjatë zbatimit të kësaj kontrate, përfaqësuesit e autorizuar për çdo Palë, do të tentojnë me mirëbesim të zgjidhin mosmarrëveshjen sa më shpejt që të jetë e mundur. Në qoftë se përfaqësuesit arrijnë ta zgjidhin mosmarrëveshjen, zgjidhja do t'u njoftohet Palëve me shkrim dhe do të jetë detyruese për to. Në qoftë se përfaqësuesit nuk mund ta zgjidhin mosmarrëveshjen brenda një afati kohor të arsyeshëm, por jo më të gjatë se 40 (dyzet) ditë kalendarike, ose në qoftë se një Palë nuk arrin të zgjedhë një përfaqësues, brenda 10 (dhjetë) ditësh kalendarike nga njoftimi me shkrim i ekzistencës së mosmarrëveshjes, atëherë secila prej Palëve ka të drejtë t'i drejtohet ERE-s, për zgjidhjen e mosmarrëveshjes.

14.4 Secila palë ka të drejtë që, që nga dita që ka marrë njoftim për vendimin e ERE-s, t'i drejtohet gjykatës kompetente për zgjidhjen e mosmarrëveshjes.

Neni 15
Ndryshimet

Kjo kontratë mund të ndryshohet vetëm me një dokument të shkruar të firmosur nga të dyja Palët dhe të miratuar nga ERE.

Neni 16
Klauzola përfundimtare

Palët bien dakord që:

i) do të ndërmarrin të gjitha veprimet që janë të arsyeshme, në mirëbesim dhe të nevojshme për të siguruar vijimësinë e shërbimit dhe aplikimit të kësaj kontrate;

ii) do të negociojnë dhe të rishikojnë këtë kontratë kur është e nevojshme për tu përshtatur me të gjitha ndryshimet në aktet normative me fuqi juridike në territorin e Republikës së Shqipërisë; dhe

iii) përveç rasteve kur përshkruhet ndryshe në këtë kontratë të ruajnë siç parashtrohet në këtë kontratë, të mos e ndërpresin ose të pezullojnë përmbushjen e ndonjë detyrimi si rezultat i ndonjë vendimi në pritje për ndonjë debat ndërmjet palëve.

Neni 17

Hyrja në fuqi dhe afati i zbatimit të kontratës

17.1 Kjo kontratë nënshkruhet nga palët dhe hyn në fuqi pas miratimit nga ERE.

17.2 Kjo marrëveshje i shtrin efektet e saj nga data 1.1.2019 (data e fillimit), deri në datën 31.12.2019 (data e përfundimit).

Kontrata hartohet në 3 (tri) kopje origjinale, nga një për secilën pale dhe një për ERE-n.

PËR KORPORATËN
ELEKTROENERGJETIKE SHQIPTARE, KESH SHA
ADMINISTRATORI
Agron Hetoja

Për OPERATORIN E SISTEMIT TË TRANSMETIMIT OST SHA
ADMINISTRATORI
Klodian GRADECI

ANEKSI 1

Palët bien dakord që rezerva mbajtjes së frekuencës (FCR), Rezerva e Restaurimit të Frekuencës (FRR) do të sigurohen nga KESH sh.a. duke përdorur burimet e mëposhtme. KESH sh.a. do të bëjë përpjekjet e tij më të mira, që gjatë kohëzgjatjes së kontratës do të sigurojë shërbimet ndihmëse sipas tipit, sasisë dhe cilësisë sipas kërkesës së OST sh.a.

1. Rezerva e mbajtjes së frekuencës (FCR) vendoset në të gjithë agregatet e lidhur direkt me Rrjetin e Transmetimit, në mënyrë sa me uniforme dhe proporcionale që të jetë e mundur. Njësitë gjeneruese duhet të jenë të pajisura me Rregullator Automatik të Shpejtësisë (RASH). Saktësia e matjes së frekuencës për rregullimin primar duhet të jetë më e mirë ose e barabarte me 10 mHz. Intervali i mos ndjeshmërisë së rregullatorit të njësive gjeneruese nuk duhet të kalojë ±10 mHz. Aktivizimi i Rregullimit Primar në njësitë gjeneruese fillon para se devijimi i frekuencës të kalojë ±20 mHz (që është shuma e saktësisë së matjes së frekuencës dhe intervali i mos ndjeshmërisë së rregullatorit. Sipas planifikimit vjetor që bëhet nga ENTSO-E, kontributi i zonës tonë të kontrollit në rregullimin primar për vitin 2018 është 6MW, nga 3000 MW që është rezerva totale e këtij rregullimi për rrjetin sinkron të ENTSO-E, dhe konstantja e vendosur në rregullatore (karakteristika fuqi – frekuencë e rrjetit) 51 MW/Hz, nga 27002MW/Hz që është konstantja totale e rrjetit sinkron. Në rastin kur sistemi elektroenergjetik punon i izoluar nga sistemet fqinje, rezerva minimale e rregullimit primar vendoset jo më e vogël se 5% e ngarkesës totale të sistemit.

2. Rezerva e restaurimit të frekuencës aFRR përdoret (në mënyrë automatike) në rast të devijimit të frekuencës nga vlera nominale dhe/ose të balancës së shkëmbimit nga vlera e programuar. Kjo rezervë vendoset në agregatet/centralin rregullues të destinuar për këtë qëllim. Sipas Manualit Operacional të ENTSO-E (Policy 1), për llogaritjen e kësaj rezervë, në mënyrë orientuese, përdoret formula e mëposhtme:

$R = \sqrt{aL_{\max} + b^2} - b$, ku a = 10, b = 150, dhe L është ngarkesa e konsumit.

Rezerva e Restaurimit të frekuencës automatike shfrytëzon në mënyrë të centralizuar dhe të vazhdueshme Rregullimin Automatik të Gjenerimit, duke modifikuar pikën e punës të fuqisë aktive të njësive gjeneruese, për një periudhë kohë që fillon pas disa sec e deri në 15 min pas incidentit. Saktësia e matjes së frekuencës për këtë rregullim duhet të jetë ndërmjet 1.0 mHz dhe 1.5 mHz.

Në tabelën e mëposhtme jepen centralet dhe kapaciteti i instaluar i Njësive Gjeneruese të cilat do të sigurojnë shërbimet ndihmëse për sistemin elektroenergjetik.

CENTRALI	KAPACITETI INSTALUAR (MW)
Fierze	4 X 125
Koman	4 X 150
Vau Dejes	5 X 50

Më poshtë në tabelë tregohet alokimi i kapacitetit të rezervës FRR sipas të dy drejtimeve ngritje/ulje dhe rezervës RR i cili jepet në tabelën e mëposhtme, (shembull ilustrues):

Tipi i Rezerves	1	2	3	...	19	20	21	22	23	24	Mesatare
FRR+	22	21	20		68	74	68	60	47	37	48
FRR-	37	36	35	...	43	44	43	40	37	32	37
RR+	70	70	70	...	70	70	70	70	70	70	70
RR-	10	10	10	...	10	10	10	10	10	10	10

ANEKSI 2

Çdo Njësi Gjeneruese që merr pjesë në sigurimin e shërbimeve ndihmëse minimumi duhet të ketë aftësitë e mëposhtme:

i) Të gjenerojë dhe të operojë me parametra normal për frekuenca të Sistemit të Transmetimit në diapazonin 49.5 Hz – 50.5 Hz.

ii) Të mbetet e sinkronizuar me Sistemin e Transmetimit për frekuenca në Sistemin e Transmetimit në diapazonet 47.5 Hz – 49.5 Hz dhe 50.5 Hz – 52.5 Hz për një kohë prej 60 minutash.

iii) Të mbetet e sinkronizuar me Sistemin e Transmetimit për frekuenca në Sistemin e Transmetimit në diapazonet 47.0 Hz – 47.5 Hz për një kohë prej 20 sekonda. Kjo kërkohet për çdo herë që frekuenca është nën 47.5 Hz.

iv) Të mbetet e sinkronizuar me Sistemin e Transmetimit për frekuenca në Sistemin e Transmetimit në diapazonet 52.5 Hz – 53 Hz për një kohë prej 5 sekonda. Kjo kërkohet për çdo herë që frekuenca është mbi 52.5 Hz.

v) Të mbetet e sinkronizuar me Sistemin e Transmetimit gjatë ndryshimit të frekuencës në Sistemin e Transmetimit në vlera më të mëdha dhe të barabarta me 0.5 Hz për sekondë.

vi) Të vazhdojë operimin në minimumin e specifikuar të Gjenerimit brenda vlerave 49.8 Hz – 51.0 Hz.

vii) Të mbetet e sinkronizuar gjatë ndryshimit të nivelit të tensionit në Sistemin e Transmetimit në vlera me të vogël dhe të barabarte me 10%.

viii) Të vazhdojë operimin në përputhje me Kurbën e Aftësisë Reaktive siç kërkohet nga Sistemi i Transmetimit për mbajtjen e niveleve të Tensionit.

ix) Të vazhdojë të mbetet i sinkronizuar gjatë prishjes së balancës gjenerim – ngarkesë sipas standardeve IEC 60034-1.

x) Vlera e rrymës së Lidhjes së Shkurtër duhet të jetë sipas standardeve IEC 60034-1.

xi) Gjenerimi Minimal: jo më i madh se 50% e Kapacitetit Nominal.

xii) Aftësia për Ngritjen e Gjenerimit: jo më i vogël se 1.5% e kapacitetit nominal për minutë, kur njësia është në kushte normale operimi.

xiii) Aftësia për Uljen e Gjenerimit: jo më i vogël se 1.5% e kapacitetit nominal për minutë, kur njësia është në kushte normale operimi.

xiv) Njësitë gjeneruese duhet të vazhdojnë të operojnë dhe kur profilet e tensionit në Sistemin e Transmetimit janë në nivelet e paraqitura në tabelën e mëposhtme:

Niveli i Tensionit	Lidhur në:	Në Kapacitet Maksimal cos	Në50% të Kapacitetit Maksimal cos
99kV – 123kV	110 kV	0.93 – 0.85	0.7 – 0.4
90kV – 100kV		0.85	0.7 – 0.4
140kV – 163kV	150 kV	0.93 – 0.85	0.7 – 0.4
125kV - 140kV		0.85	0.7 – 0.4
198kV – 242kV	220 kV	0.85 – 0.93	0.7 – 0.4
190kv – 200kV		0.85	0.7 – 0.4
360kV – 420kV	400 kV	0.93 – 0.85	0.7 – 0.4
350kV- 360kV		0.85	0.7 – 0.4

ANEKSI 3

Formati i skedulimit vjetor, mujor, dhe ai javor që do të përdoret si bazë për llogaritjen e kapacitetit rezervë.

Energjia e mesatarizuar për orën përkatëse të urdhrit të dhënë nga OST-ja për ngritje ose ulje të gjenerimit, në kuadrin e rregullimit automatik dhe manual sipas kësaj Marrëveshje përmbledhurash do të llogaritet sipas formulës:

ΣP reg = ΣP ngritje/ulje, auto + ΣP ngritje/ulje, manual

- ΣP ngritje/ulje, auto - Kërkesa për rregullim automatik për njësitë gjeneruese të cilat janë nën kontrollin fuqi-frekuence.

ΣP ngritje/ulje, manual - Kërkesa për rregullim manual do të bazohet në urdhrat e lëshuar sipas hierarkisë, QDK (OST) --> KESH. Urdhrat do të dokumentohen sipas formatit të aneksit 4. Në çdo rast pas dhënies së urdhrit nga QDK duhet konfirmuar ekzekutimi tij nga ana e KESH-it (me kërkesë për rregullim manual kuptohet aktivizimi i rezervës së zëvendësimit

- Aktivizimi i rezervës së restaurimit automatik (FRR)

Për qëllime të përllogaritjes së aFRR, do të përdoren të dhënat e përftuara nga sistemi kontrollit fuqi-frekuence (LFC) instaluar në Qëndron Dispeçer Kombëtare të OST sh.a. Duke qenë se ky sistem është unik, të dhënat e përftuara nga ky sistem do të konsiderohen të pa kontestueshme duke qenë se aktualisht nuk ka një sistem tjetër për të kontestuar të dhënat e përftuara nga ky sistem. Çdo ditë OST sh.a. do të ekstraktojë të dhënat e një dite më parë mbi pikat e punës për gjeneratorët të cilët kanë qenë të aktivizuar për dhënien e aFRR. Përjashtohet dita e shtunë dhe e diel të cilat janë ditë pushimi dhe të dhënat për këto ditë do të ekstraktohen ditën e hënë të javës pasuese.

Llogaritja e rezervës së restaurimit të frekuencës automatike (FRR) do të jetë si më poshtë:

C= Matja-Kërkesë =B-(A-D)

A Kërkesa për aFRR (set point), do të llogaritet si mesatare algjebrike e pikave të punës të dërguara çdo 4s nga LFC.

$$A = \frac{\sum_{i=1}^{n} \text{set point}_i}{n}$$

B Energjia e prodhuar nga njësia/njësitë që kanë ofruar aFRR, me P shprehet Fuqia.

$$B = \frac{\sum_{i=1}^{n} P_i}{n} * \frac{1}{900}$$

C Energjia e prodhuar si pasojë e aktivizimit të FRR(kontributi FRR)

D Skedulimi i njësisë/njësive në ditën avancë në kuadër të kontratave jashtë objektit të kësaj marrëveshje.

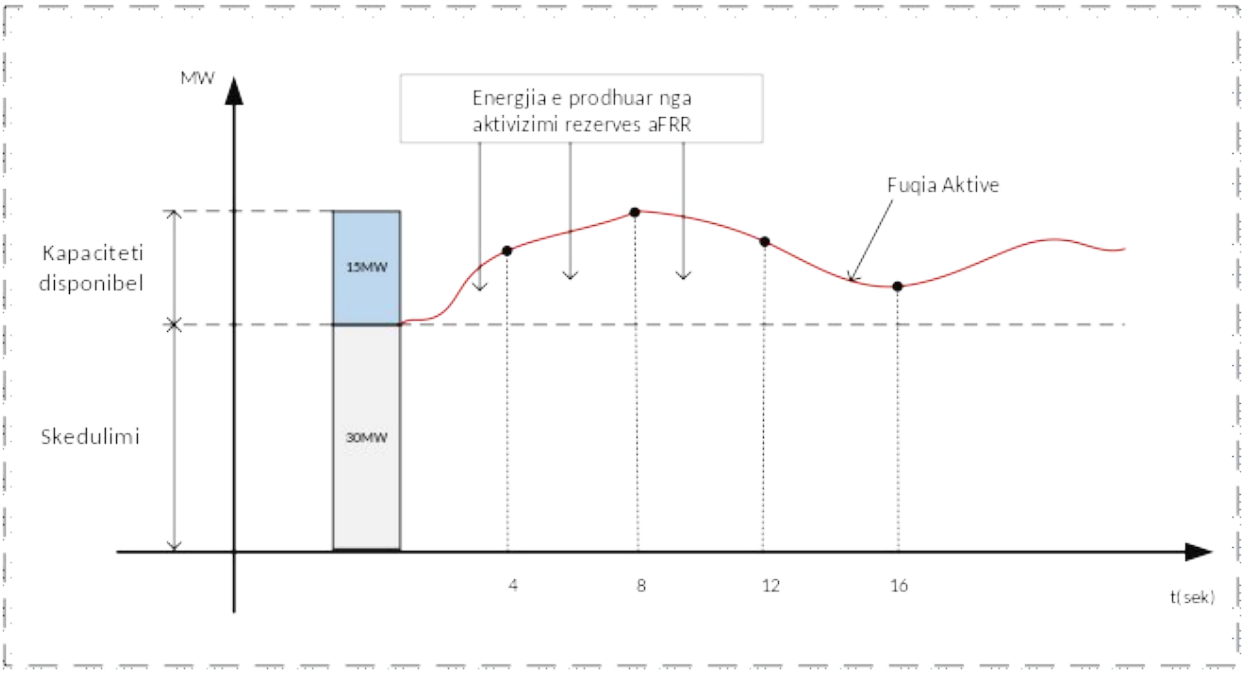

ANEKSI 4

Drejtuar: Dispeçeria KESH sh.a.

Subjekti: Kërkesë për aktivizim të rezervës zëvendësuese (RR) në Kaskadën e Drinit

Në përputhje me Marrëveshjen për "Sigurimin e shërbimit të balancimit" kërkohet vënia në punë e kapacitetit gjenerues të energjisë elektrike në centralet e kaskadës së Drinit sipas specifikimeve të mëposhtme:

- Intervali orar: _____
- Sasia: **X MW**
- Drejtimi: **ngritje/ulje**
- Koha maksimale e lejuar për aktivizim: **15_min.**

Jeni të lutur të konfirmoni ekzekutimin e kërkesës sa më sipër.
Faleminderit për bashkëpunimin.

Qendra Dispeçer Kombëtare
OST sh.a.